

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2005/106

BETREFT: Secundair onderwijs: Bijdrage voor leerboeken en fotokopieën.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 05.09.2005

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 Betrokken school

Secundaire school.

1.4 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 05.09.2005.

De vraag werd dadelijk op de agenda van de Commissie gezet op 05.09.2005, zodat een communicatie over de zittingsdag niet tijdig kon verlopen.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Op 30 augustus 2005 bieden ouder en leerling zich aan op de school voor de afhaling van de boeken, men moet de boeken contant betalen. Bij de desbetreffende persoon krijgen ze echter te horen dat er geen enkel boek voorradig is, niet de koopboeken, niet de huurboeken, niet de cursussen. Men vraagt wel om onmiddellijk het bedrag van rond de 100 euro te betalen en men krijgt dan de boeken in de loop van de maand, het zou wel eens drie maanden kunnen duren voor men de boeken van tweede druk kan ontvangen. Ouder weigert dit te betalen om volgende redenen: ouder moet betalen voor iets wat er niet is en zolang deze boeken niet aanwezig zijn zouden kopieën gemaakt worden en deze moeten ook betaald worden. Ouder spreekt van een dubbele betaling, waarbij de oorzaak niet bij hem ligt. Op 1 september 2005 biedt de leerling zich aan op school en krijgt te horen dat de betaling moet gebeuren anders kan men de boeken niet bestellen. Ouder gaat naar school en krijgt mondeling te horen dat de school deze boeken niet

zullen bestellen voor hij betaald heeft. Vervolgens heeft ouder zijn dochter laten roepen en haar van school gehaald, waarop zij zich bij een andere school zijn gaan aanmelden waar zij haar studies mag verder zetten. Door de aanpak van hoger genoemde school gaat ouder dus bijkomende kosten maken qua vervoer en dergelijke.

3. ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur

5 september 2005, 13u30

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27.09.2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Nele Willems, Etienne Becuwe, Jean Dujardin.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art.V.13 In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende het zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat, wel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in

overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

Het behoort tot de bevoegdheid van het schoolbestuur om binnen zijn pedagogisch project en de goedgekeurde leerplannen aan de ouders te vragen zich bepaalde leermiddelen die verantwoord zijn voor het betrokken leerjaar te laten aanschaffen. Het schoolbestuur behoudt hier zijn autonomie. Het is daarbij wenselijk dat naast de doelstellingen voor bepaalde leerlingen van de school en de mogelijkheden van het leermiddel ook met de kostprijs rekening gehouden wordt.

Er wordt vastgesteld dat de ingestuurde brief een zaak behandelt inzake het verkopen van boeken door de school aan de ouders. Daarbij worden eerst kopieën aangeleverd en vervolgens later in het schooljaar de eigenlijke boeken. De Commissie is van oordeel dat de school zich zo moet organiseren dat het een hoge uitzondering is dat de bijdrage voor ouders stijgt door voor één lesinhoud zowel kopieën als boeken te leveren.

De Commissie herhaalt haar standpunt dat een boekenverkoop door de school een facultatieve dienstverlening is aan de ouders. Het is ouders niet verplicht om in te gaan op deze dienstverlening. Ouders behouden de vrijheid om zelf de voorziene boeken aan te schaffen. De school dient wel het nodige te doen om ten laatste in augustus de lijst van aan te kopen leermiddelen beschikbaar te stellen voor de ouders.

De Commissie stelt dat over de betalingswijze (voorschot of niet) duidelijk overleg moet zijn binnen de participatieorganen. De betalingsmethode mag in elk geval geen impact hebben op de toegang van de leerling tot het leren en opvoeden. Een discussie tussen ouders en school inzake betalingen mag geen gevolgen hebben voor kinderen inzake recht op het normale les- en onderwijsprogramma in die betrokken school.

Brussel, 5 september 2005

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter